

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ І ДОСЛІДНИКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ
ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
У РАМКАХ ПРОЄКТУ
«ЄС-СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО: МАЙБУТНІ ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ СПІЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ
АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ В УКРАЇНІ»
620395-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-SUPPA-EU-EaP

Рівне
09 листопада 2023 р.

*За повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання на видання обов'язкове.*

*Матеріали надруковані методом прямого відтворення тексту,
наданого авторами, які несуть відповідальність за його
достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел
та посилання на них.*

*Організаційний комітет не несе відповідальності за погляди,
висловлені авторами матеріалів.*

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ:
РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ:** Збірник матеріалів Міжнародної
науково-практичної конференції (м. Рівне, 09 листопада 2023 р.). – Українська Асоціація
Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції; Київ. 2023. – 227 с.

У збірнику вміщені тези учасників Міжнародної науково-практичної конференції, метою якої було: сприяти консолідації національних та міжнародних інтелектуальних ресурсів у сфері Європейських студій під час війни та поширенню досліджень з питань європейської інтеграції серед академічної спільноти України та за її межами, а також розвитку співпраці академічних кіл з громадським сектором, що в синергії поглиблює розуміння шляхів, можливостей і механізмів співпраці України з Європейським Союзом у сфері безпеки, політики, демократії, прав людини, економіки, науки, освіти, культури, екології, цифрових трансформацій та перспектив набуття Україною повноправного членства в ЄС.

Збірник матеріалів підготовлено та видано за кошти Проекту Асоціації: «ЄС-Східне партнерство: майбутні шляхи активізації спільних ініціатив академічних та громадських спільнот в Україні» 620395-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-SUPPA-EU-EaP, що здійснюється за підтримки Програми Еразмус+ на прямих ім. Жана Монне.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the view of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Збірник розміщено на сайті: aprei.com.ua

© Українська Асоціація Викладачів і
Дослідників Європейської Інтеграції, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Ірина Захарчук УРАЇНСЬКА ГУМАНІТАРИСТИКА І ДІАЛОГ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КУЛЬТУРОЮ	6
Ірина Панчук ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	11
Олег Пошедін СПІЛЬНА ЗОВНІШНЯ І БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ ПЕРСПЕКТИВИ НАБУТТЯ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В ЄС	14
Андрій Мартинов AGENDA-2030: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ МІЖ РОЗШИРЕННЯМ І ВИКЛИКАМИ БЕЗПЕКИ	17
Ігор Тодоров, Анатолій Мешко НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	20
Аліна Бохан КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА В ЗМІЦНЕННІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	24
Наталія Романюк ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ	27
Таміла Герасимчук МІЖНАРОДНА СОЛІДАРНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З УКРАЇНОЮ В ПРОТИДІЇ ПОВНОМАСШТАБНІЙ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЇ	34
Віктор Мушенко ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ МІСЦЕВОГО УПРАВЛІННЯ ВІДНОВЛЕННЯМ ПОСТТРАЖДАЛОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ	40
Юрій Мателешко ПОЗИЦІЯ НІМЕЦЬКИХ НЕУРЯДОВИХ ІНСТИТУЦІЙ «М'ЯКОГО» ВПЛИВУ ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	44
Оксана Кундеус СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПЕРСПЕКТИВ	48
Галина Невинна, Артем Пархомчук ЛЮБЛІНСЬКИЙ ТРИКУТНИК ЯК ІНСТРУМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	53
Катерина Маркевич «ЗЕЛЕНИЙ» ПЕРЕХІД ЯК МОЖЛИВІСТЬ ДЛЯ СТАЛОЇ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	58
Василь Намонюк РОЗВИТОК ДОБРОВІЛЬНОГО ВУГЛЕЦЕВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ	70
Дмитро Луців, Василь Гулай ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ НА КЛІМАТИЧНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ	75

Дарина Самойленко, Катерина Кравець ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ У ПАРТНЕРСТВІ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИМИ КОРПОРАЦІЯМИ.....	80
Анна Лип'юк, Людмила Захаренко ПРИНЦИП НЕЙТРАЛЬНОСТІ У ГУМАНІТАРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	83
Людмила Казначесва КУЛЬТУРНА ТЕМАТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	86
Валерій Вінс, Людмила Кудирко ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ВИМІРИ НАЦІОНАЛЬНОГО БРЕНДУ УКРАЇНИ	89
Tetyana Shamsutdynova-Lebediuk INTERFAITH DIALOGUE IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION TRANSFORMATIONS	94
Віталій Ігнат'єв ПРАВОСЛАВНА ПОЛІТИЧНА ТЕОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	98
Василь Рожко СИНЕРГІЯ ВІРИ ТА ЕКОЛОГІЇ – АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ХРИСТІЯНСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ЕТИКИ	102

РОЗДІЛ 2

РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ З ЄС. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ

Наталія Малиновська АДВОКАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ РЕФОРМ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ	107
Віталій Лебедюк АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	113
Віталій Лесняк РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ТРЕТЬОГО СЕКТОРУ В ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ТА СХІДНІЙ ЄВРОПІ	118
Галина Ніколайчук, Інна Ногачевська РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНИХ ПРОЄКТІВ У ФОРМУВАННІ ЦІННИСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	123
Dr hab. Prof. Jadwiga Daszykowska-Tobiasz SPOŁECZNE BARIERY INTEGRACJI DZIECI UCHODźCÓW WOJENNYCH Z UKRAINY W POLSKIEJ SZKOLE	129
Alla Fridrikh GRAPHIC VOICES IN EFL: EMOTIONAL INTELLIGENCE, CRITICAL THINKING, AND ACADEMIC ENGAGEMENT	139
Mariam-Sofiia Shamsutdynova MOTIVATION TO LEARN FOREIGN LANGUAGES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES. AXIOLOGICAL PARADIGM	143
Maksym Cheremisin BILINGUALISM IN UKRAINE FROM A TRANSDISCIPLINARY PERSPECTIVE	153

Nataliia Mykhalchuk, Margaryta Biloboroda, Nataliia Mandriichuk ACTUALIZING OF MNEMONICS BY THE WAY OF NEW EUROPEAN PARADIGM OF EDUCATION: ACTUALITY OF THE PROBLEM	156
Ernest Ivashkevych, Diana Kravets THE CONCEPT OF DISCOURSE AND ITS ROLE IN THE PROCESSES OF UKRAINE INTEGRATION INTO THE EUROPEAN SPACE	160
Eduard Ivashkevych, Inna Nohachevska, Tetiana Herheliuk THE PROCESSES OF COMMUNICATION AND QUASI-COMMUNICATION IN THE PARADIGM OF EUROPEAN INTEGRATION	164
Halyna Nikolaychuk, Olena Demchuk PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN WAR CONDITIONS	169
Маргарита Воронка, Алла Кожевникова, Олена Грабовець ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПСИХОЛОГІЇ ДО РОЗВИТКУ У СТУДЕНТСТВА НАВИЧОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ САМОДОПОМОГИ В УМОВАХ ВІЙНИ ...	174
Яковишина Тетяна ТВОРЧА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	179
Наталя Романишина ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПОСТУП СИСТЕМИ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	183
Любов Крайлюк ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ КАФЕДРОЮ ІМЕНІ СТЕПАНА ШЕВЧУКА: ФОРМИ І МЕТОДИ	188
Sandra Ścieranka ZNACZENIE TOŻSAMOŚCI OSOBISTEJ W REALIZOWANIU FUNKCJI WYCHOWAWCZEJ PRZEZ NAUCZYCIELA	192
Оксана Синьчук СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ	200
Ганна Шліхта ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТЬ ЦІННІСНО-ДЕОНТОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СУЧАСНОГО ІТ-ФАХІВЦЯ	206
Катерина Коваль ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	210
Oleksandra Vasylieva HARMONIZING CULTURAL NARRATIVES: EXPLORING THE INTERPLAY OF MUSICALITY IN UKRAINIAN DRAMA WITHING THE TAPESTRY OF EUROPEAN THEATRICAL TRADITIONS	214
Yevhen Kharchenko, Nataliia Khupavtseva, Anna Lagodiuk SOCIAL SUCCESS OF A PERSON AS A GREAT EUROPEAN VALUE	219
Alexander Nabochuk, Maria Polishuk CREATIVE PROBLEM SOLVING APPROACH OF V.O. MOLYAKO AS A VALUE, WHICH IS NECESSARY FOR EUROPEAN INTEGRATION	223

Таміла Герасимчук

кандидат історичних наук, доцент,

професор кафедри політичних наук

Рівненського державного гуманітарного університету

<https://orcid.org/0000-0001-5440-1975>

МІЖНАРОДНА СОЛІДАРНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З УКРАЇНОЮ В ПРОТИДІ РОСІЙСЬКІЙ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ

Гібридна війна Росії проти України з 2014 р. і повномасштабна збройна агресія з 24 лютого 2022 р., волюнтаристське порушення РФ норм міжнародного права, енергетичний шантаж, ядерна риторика, геноцид і ракетний терор в Україні спричинили глобальний зсув у європейській та міжнародній безпеці. Повномасштабна війна Росії проти України в центрі Європи стала найбільшим викликом для демократичних держав світу. Війна показала ціну справжньої незалежності, суверенітету, свободи і демократії. Для України це екзистенційна війна, перемога у якій визначається національною стійкістю у спротиві ворогові, а також консолідацією зусиль демократичних держав щодо військово-політичної, макрофінансової та гуманітарної підтримки України.

Війна РФ проти України – це і міжцивілізаційне протистояння різних культур, цінностей, ідеологій, управлінських моделей. Війна показала нагальну потребу в новому розумінні фундаментальних принципів і цінностей, на яких базується міжнародний порядок, міжнародна безпека та міжнародна солідарність. «Це не лише про Україну, це зіткнення двох світів, двох полярних наборів цінностей», – сказала Президент Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн в інтерв'ю «Kyiv Independent» [10].

Україна підтвердила всьому світові, що цивілізаційний вибір зроблено на основі демократичних цінностей і поваги прав людини. Повномасштабна війна показала різючу відмінність і глибокий ціннісний розрив між українцями і росіянами, розвіяла міфи про «братні народи» і «другу армію світу». Попри російські пропагандистські наративи, які спрямовуються і ще довго будуть спрямовуватись на розкол українського суспільства, Україна змогла протистояти військовій агресії росії і стала безпековим щитом для всієї Європи. Але за свій геополітичний вибір Україна платить непомірно високу ціну.

Стійкість і мужність Збройних Сил України та Української нації, непохитна воля вистояти та захистити демократичні цінності й свободи, спонукали європейські політичні еліти до підтримки нашої держави. Власне завдяки

внутрішній консолідації влади і громадянського суспільства та міжнародній солідарності Україна вистояла і демонструє свою стійкість у протидії російській збройній агресії на полі бою, підтримці своїх громадян, а також, попри всі труднощі, проводить реформи на шляху інтеграції з ЄС. Але це було б неможливо без міжнародної підтримки та допомоги.

Війна Росії проти України переросла в повномасштабну гуманітарну катастрофу з великими жертвами серед цивільного населення та небаченою раніше кількістю тих, хто тікає від війни, шукаючи безпеки, допомоги й захисту як всередині держави, так і за кордоном. З перших днів війни ЄС та його держави-члени мобілізували значні ресурси, щоб підтримати Україну в подоланні гуманітарної кризи, посиленні стійкості суспільства та державних інституцій.

Реалістично оцінюючи глибину трагедії в Україні та масштаби гуманітарної катастрофи, Європейський Союз один із перших відреагував на кризу, об'єднавши зусилля держав-членів перед загрозою неспровокованої та невинуватої військової агресії РФ проти України. ЄС займає однозначну позицію щодо солідарності з Україною у боротьбі проти російської збройної агресії та демонструє непохитність у підтримці незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України у міжнародно визнаних кордонах. Це також відповідає геополітичним інтересам ЄС та дає поштовх європейським політикам до переосмислення геополітичних змін у світі, визначення стратегії ЄС щодо України. В нових геополітичних реаліях «Європа повинна залишатися об'єднаною і єдиною перед лицем глобальних викликів, таких як агресивна Росія» [7], бо, як зазначила Президент Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн, «цей бій дуже важливий для нас, бо наша відповідь на те, що робить Росія, визначатиме майбутнє міжнародної системи» [8].

В умовах війни суттєво скоротилася політична, історична та соціокультурна дистанція між Україною та ЄС. Війна поглибила політичний діалог, пришвидшила прийняття інститутами Європейського Союзу важливих для України політичних рішень, що виводить відносини Україна – ЄС на новий стратегічний рівень. Історичним для України та геополітично важливим для ЄС стало рішення Європейської Ради про надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС [2], що розширює можливості гуманітарної підтримки України та активує євроінтеграційні реформи. Усвідомлюючи всю глибину трагедії в Україні і безпекових загроз для Європи, Європейський Парламент визнав Росію «державою-спонсором тероризму і державою, яка застосовує засоби тероризму», про що йдеться у Резолюції ЄП від 23 листопада 2022 р. «Про визнання Росії державою-спонсором тероризму та державою, яка використовує засоби тероризму» [3]. Ще одним важливим політичним кроком є визнання Європейським Парламентом Голодомору 1932-1933 рр., заподіяного в Україні радянським режимом, геноцидом Українського народу. У Резолюції, яка прийнята 15 грудня 2022 р., депутати ЄП рішуче засудили дії радянського режиму, які призвели до загибелі мільйонів українців, і закликають

усі держави та організації, які ще не зробили цього, наслідувати їхній приклад і визнати Голодомор 1932-1933 рр. геноцидом Українського народу [6]. 19 січня 2023 р. Європейський Парламент прийняв Резолюцію про створення трибуналу щодо злочину агресії проти України (2022/3017(RSP)) [4]. Резолюцію мають підтримати міжнародні інституції та демократичні держави. На даному етапі ще не всі держави-члени ЄС прийняли рішення щодо підтримки Резолюції. Для України важливо ратифікувати Римський статут МКС та поправки до нього, офіційно набути членства в МКС, зосередитись на створенні механізмів для спеціального трибуналу. Важливою є підтримка українських органів влади та міжнародних органів у забезпеченні доказів, які будуть використані в майбутньому. Політичні рішення інститутів ЄС та його держав-членів визначають рівень міжнародної солідарності ЄС з Україною та масштаби допомоги і підтримки для України.

З прийняттям історично важливого для України рішення про надання статусу кандидата на вступ до ЄС політичний діалог поглибився та збільшилися об'єми гуманітарної, військової, макроекономічної, технічної допомоги для України. «Європа стала на боці України, щоб підтримати зброєю, коштами, з гостинністю до біженців ... настав час, щоб продемонструвати рішучість, а не умиротворення агресора» [8]. Європейські держави та їх громадяни продемонстрували безпрецедентну підтримку у вигляді спрощених процедур в'їзду, «промислового та митного безвізу», гуманітарної допомоги на місцях, допомоги від благодійних організацій і фондів, волонтерів тощо.

ЄС мобілізував усі можливі ресурси, щоб:

- по-перше, об'єднати зусилля держав-членів у підтримці України, а також фінансово їх підтримати для надання прихистку громадянам України, що шукають захисту від війни в державах ЄС;

- по-друге, забезпечити швидке та ефективне надання макрофінансової, екстреної та гуманітарної допомоги державі Україна та її громадянам, що страждають від війни.

Європейський Союз надав і продовжує надавати Україні не лише екстрену та гуманітарну допомогу, а й політичну, економічну, фінансову підтримку, що має гуманітарний вимір і спрямовується на:

- інституційну стійкість і спроможність держави чинити спротив ворогові;
- спроможність державних інституцій реагувати на кризу, проводити реформи на шляху імплементації Угоди про асоціацію та виконання семи рекомендацій Європейської Комісії, щоб пришвидшити початок переговорного процесу з ЄС;

- соціальний захист громадян України як всередині держави, так і тих, хто знайшов прихисток у державах ЄС.

Попри те, що ситуація постійно змінюється, наразі, за даними Євростату, на початок жовтня 2023 р. понад 3,836 млн громадян України перебувають в ЄС у статусі тимчасового захисту [5]. За оцінками МОМ, станом на 23 січня 2023 р.

5,352 млн осіб є переміщеними в межах України [1]. Інтенсивні бойові дії продовжують спричиняти масштабні переміщення, що поглиблює гуманітарну кризу. Допоки триває війна, чисельність тих, хто шукає безпеки і захисту, буде лише зростати. Цей демографічний виклик матиме негативні наслідки для економіки в найближчому майбутньому. Відтак, вже зараз для України важливо планувати як створити такі умови в державі, щоб ті, хто залишив Україну після 24 лютого 2023 р., побачили реальні можливості для реінтеграції в рідній державі та змогли повернутися після Перемоги.

Для надання допомоги і прихистку громадянам України, які шукають захисту від війни, впроваджено безпрецедентний Механізм тимчасового захисту з рівноцінним із європейцями забезпеченням прав і свобод українців у державах-членах ЄС. Координаційним механізмом надання гуманітарної підтримки Україні, як державі, задля збереження стійкості та посилення спроможності забезпечення тих, хто потребує допомоги, включаючи внутрішньо переміщених осіб, є Механізм цивільного захисту ЄС (МЦЗ ЄС). Попри те, що Україна приєдналася до МЦЗ ЄС як повноправний член у квітні 2023 р., операції Європейського Союзу із цивільного захисту та гуманітарної допомоги, на звернення Уряду України, ще з лютого 2022 р. виконують ключову роль у сприянні координації гуманітарної діяльності та обміні інформацією з різними гуманітарними організаціями, включаючи донорів, партнерів з надання допомоги та органи влади.

За даними ЄС, в 2022 р. понад 16 млн людей в Україні отримали гуманітарну допомогу, надану разом з партнерами через МЦЗ ЄС. З січня по червень 2023 р. 7,9 млн українців, у тому числі в постраждалих регіонах, отримали гуманітарну підтримку в Україні, завдячуючи ЄС [9]. Гуманітарна підтримка України включає екстрену і гуманітарну допомогу, технічну, макрофінансову і бюджетну допомогу, гранти, позики та гарантії від держав-членів ЄС, гранти і поточні проекти ЄС, що спрямовані на підтримку соціальних виплат, освіти, охорони здоров'я, державних інституцій та громадянського суспільства.

З початку загарбницької війни Росії проти України ЄС, його держави-члени та його фінансові інституції за підходом Team Europe надали 40,5 млрд євро для підтримки загальної економічної, соціальної та фінансової стійкості України у формі макрофінансової допомоги, бюджетної підтримки, екстреної допомоги, реагування на кризу та гуманітарної допомоги. Заходи військової допомоги становлять понад 25 млрд євро, з яких 5,6 млрд євро було мобілізовано в рамках Європейського фонду миру [9].

Таким чином, загальна підтримка, надана Україні з початку повномасштабної російської агресії, становить понад 65,6 млрд євро. Разом із ресурсами, виділеними для того, щоб допомогти державам-членам задовольнити потреби українців, які тікають від війни в ЄС, а це близько 17 млрд євро, загальна підтримка України та українців станом на початок листопада 2023 р. становить 82,6 млрд євро. Підтримуючи Україну, Європейський Союз посилює свою роль як геополітичного

гравця у міжнародних відносинах. Міжнародна солідарність ЄС та його держав-членів з Україною у протидії російській збройній агресії – це спільна боротьба за демократичні свободи, права людини і європейські цінності, вагомий внесок у нову архітектуру європейської безпеки та відновлення миру на Європейському континенті.

Список використаних джерел:

1. Україна. Звіт про внутрішнє переміщення. 16–23 січня 2023 р. URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraina-zvit-pro-vnutrishne-peremischennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo-naselennya-0> (дата звернення: 12.11.2023).
2. European Council conclusions on Ukraine, the membership applications of Ukraine, the Republic of Moldova and Georgia, Western Balkans and external relations, 23 June 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/23/european-council-conclusions-on-ukraine-the-membership-applications-of-ukraine-the-republic-of-moldova-and-georgia-western-balkans-and-external-relations-23-june-2022/> (last accessed: 12.11.2023).
3. European Parliament declares Russia to be a state sponsor of terrorism. 23.11.2022. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221118IPR55707/european-parliament-declares-russia-to-be-a-state-sponsor-of-terrorism> (last accessed: 12.11.2023).
4. European Parliament resolution of 19 January 2023 on the establishment of a tribunal on the crime of aggression against Ukraine (2022/3017(RSP)). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0015_EN.html (last accessed: 12.11.2023).
5. Eurostat. Beneficiaries of temporary protection at the end of the month by citizenship, age and sex – monthly data. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/MIGR_ASYTPSM_custom_5996564/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=c1c734bb-fa84-49d0-a163-7b5d911990d6 (last accessed: 12.11.2023).
6. Holodomor: Parliament recognises Soviet starvation of Ukrainians as genocide. Press Releases PLENARY SESSION AFET. 15 Desember2022. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221209IPR64427/holodomor-parliament-recognises-soviet-starvation-of-ukrainians-as-genocide> (last accessed: 12.11.2023).
7. Parliamentarians from across Europe discuss economic, social and budgetary issues. 27.02.2023. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230227IPR76582/mps-and-meps-from-across-europe-discuss-economic-social-and-budgetary-issues> (last accessed: 12.11.2023).
8. Speech of President von der Leyen at the Conference of EU Ambassadors. 10.10.2022. URL:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_6133 (last accessed: 12.11.2023).

9. Strong and comprehensive EU response. Macro-financial assistance and budget support. URL: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine_en#strong-and-comprehensive-eu-response (last accessed: 12.11.2023).

10. Von der Leyen. “I’m deeply convinced that Ukraine will win this war”. September 16, 2022. URL: <https://kyivindependent.com/national/von-der-leyen-im-deeply-convinced-that-ukraine-will-win-this-war> (last accessed: 12.11.2023).

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 09 листопада 2023 р.). – Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції; Київ. 2023. – 227 с.

У збірнику вміщені тези учасників Міжнародної науково-практичної конференції, метою якої було: сприяти консолідації національних та міжнародних інтелектуальних ресурсів у сфері Європейських студій під час війни та поширенню досліджень з питань європейської інтеграції серед академічної спільноти України та за її межами, а також розвитку співпраці академічних кіл з громадським сектором, що в синергії поглиблює розуміння шляхів, можливостей і механізмів співпраці України з Європейським Союзом у сфері безпеки, політики, демократії, прав людини, економіки, науки, освіти, культури, екології, цифрових трансформацій та перспектив набуття Україною повноправного членства в ЄС.

УДК 327-044.247(4)(477):355.4(477)